

LOT- C

Netwerkaart
Arbeidsmigranten en COVID-19

10-11-2020

Netwerk arbeidsmigranten en Covid-19

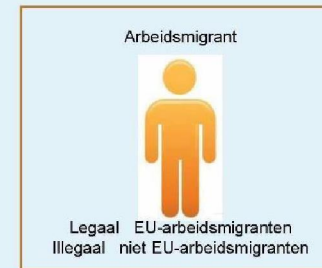
Corona-uitbraak bij arbeidsmigranten is een reëel scenario.

Het netwerk wordt in kaart gebracht om twee redenen:

1. Voorlichting om een uitbraak te voorkomen.
2. Taak-Verantwoordelijkheid-Bevoegdheid als er toch een uitbraak is.

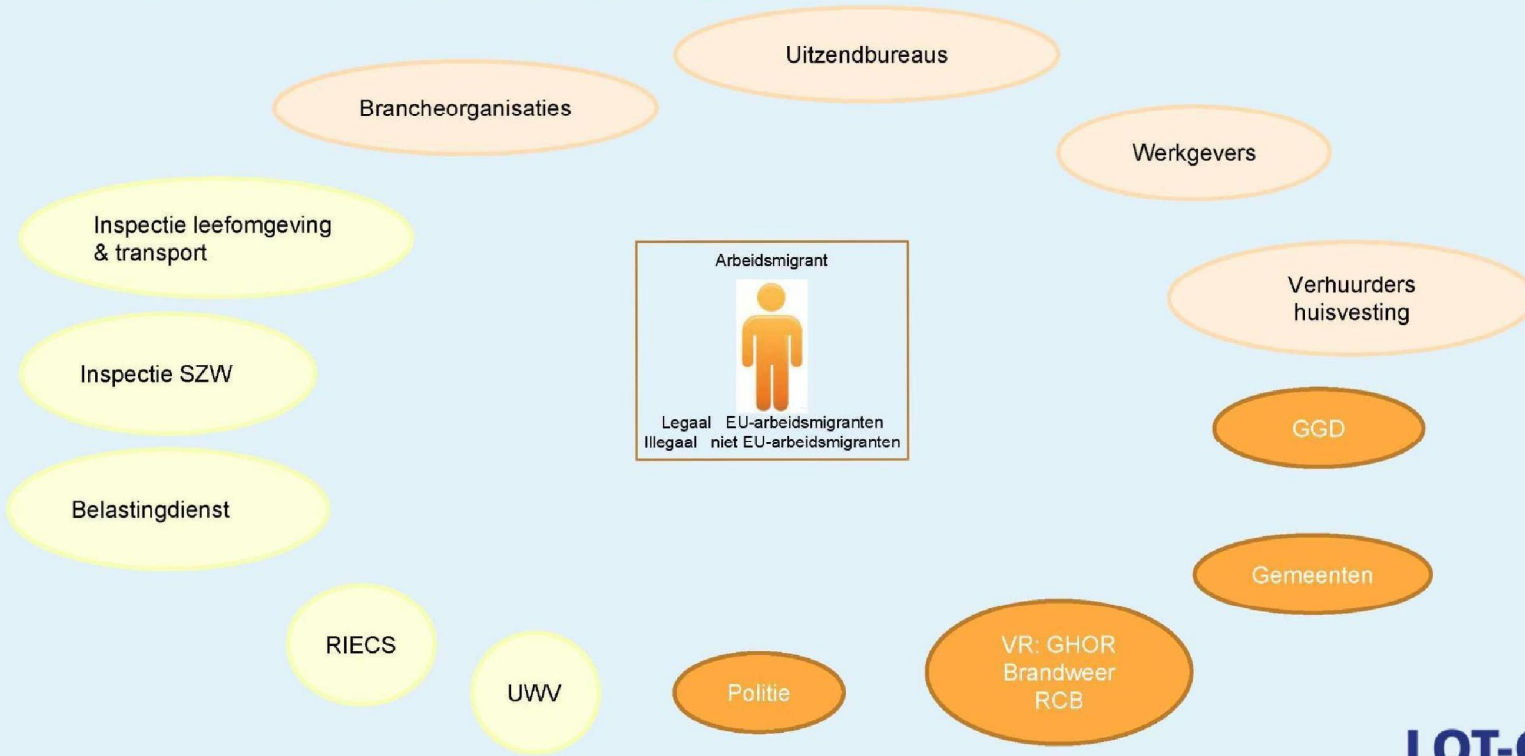
Arbeidsmigranten komen op drie momenten met elkaar in aanraking:

- Wonen (gezamenlijke (grote) huishoudens).
- Vervoer (gezamenlijk transport van en naar de werklocatie).
- Werken (gezamenlijk arbeid verrichten in velden, kassen of andere werkplekken).

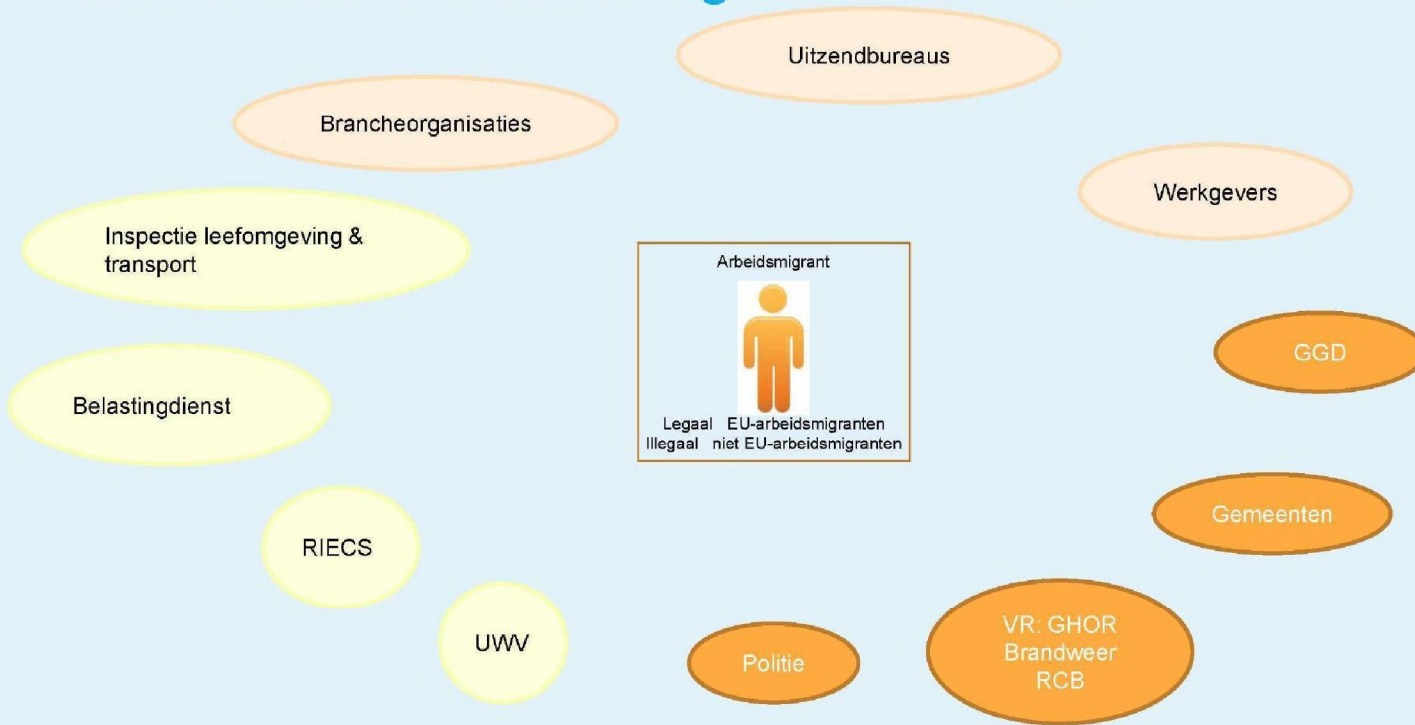

LOT-C

Netwerkaart arbeidsmigranten Wonen

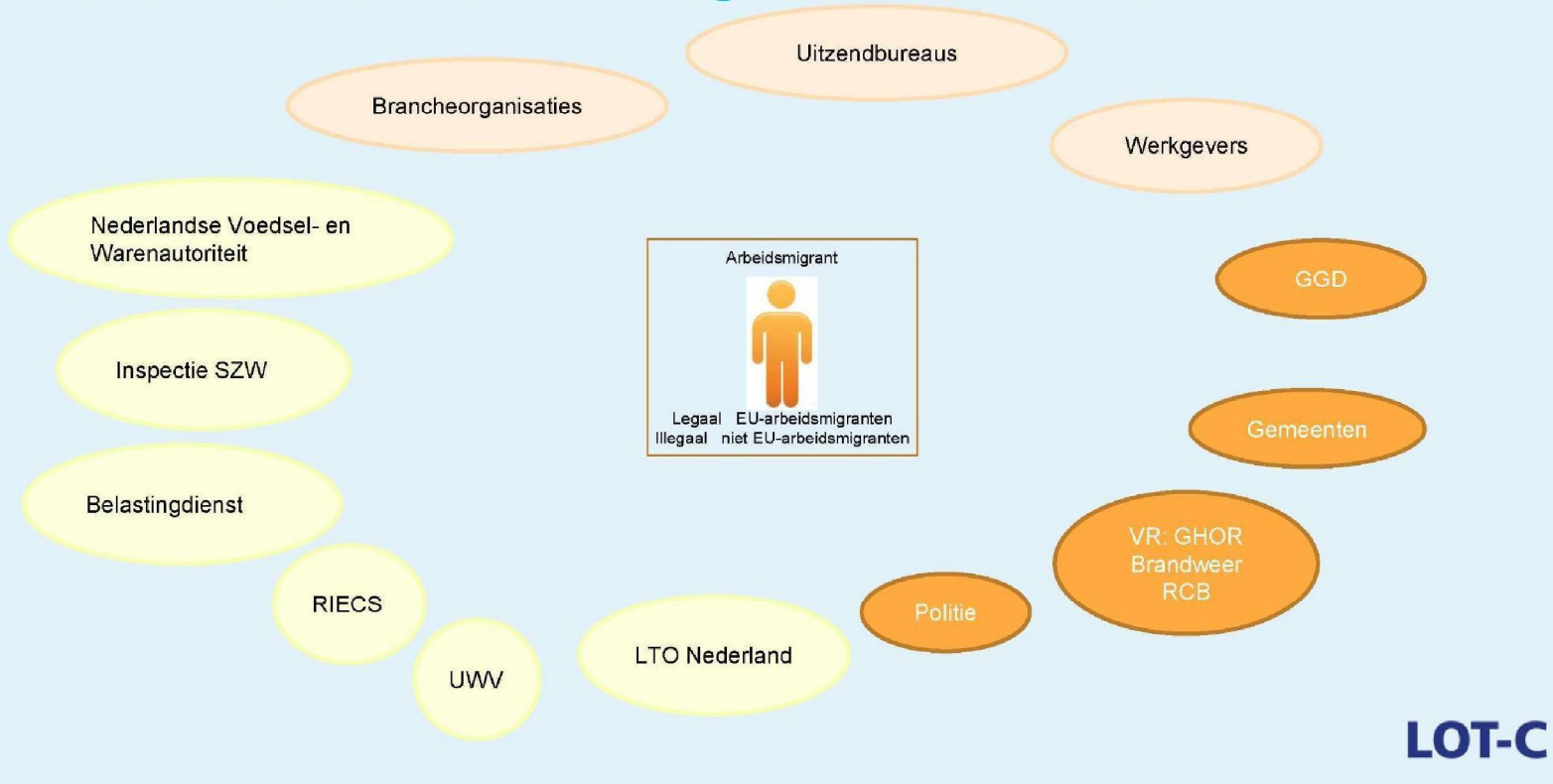

Netwerkaart arbeidsmigranten Vervoer

LOT-C

Netwerkaart arbeidsmigranten Werken

Uitbraak Covid-19 bij arbeidsmigranten

Doelstellingen

- ** Definitie uitbraak: één of meer besmettingen in een risicovolle omgeving
- Voorkomen/beperken van uitbreiding ziektegevallen
- Medische behandeling ziektegevallen
- Er zijn voldoende opvangplekken beschikbaar die voldoen aan de GGD voorschriften. Verantwoordelijkheden voor de inrichting en financiering zijn vastgelegd.
- Betrokken werkgevers en uitzendbureaus nemen de verantwoordelijkheid die bij hen hoort.

Beeldvormingsvragen

- In welke sector zijn de medewerkers werkzaam? Welke nationaliteit hebben zij en welke talen spreken ze?
- Is bekend of er een uitzendbureau betrokken is, zo ja welke? Welke acties heeft het uitzendbureau al genomen en welke verantwoordelijkheid neemt men op zich?
- Is bekend wie de werkgever is, wat de omvang van het bedrijf is. Welke acties heeft de werkgever al ondernomen en welke verantwoordelijkheid neemt hij op zich? Is de werkgever aangesloten bij een arbodienst?
- Hoe zijn de vervoers- en leefomstandigheden?
- Zijn er bijzonderheden risicogroepen? (bijv. ouderen, kinderen)?
- Wat is de omvang van besmette groep/ gebied? Oorzaak en bron besmetting bekend?
- Omgevingsanalyse/ context/ knelpunten?

Melding & Alarmering

- Signaal komt binnen bij bedrijfsarts, huisarts, NVWA, arbeidsinspectie, gemeente, GGD, etc.;
- Melding positieve besmetting komt binnen bij Infectieziektebestrijding (IZB) van GGD.
- IZB start bron- en contactonderzoek en informeert en adviseert de Directeur Publieke Gezondheidszorg (DPG) en crisiscoördinator (CC) GGD
- De DPG informeert de voorzitter van de Veiligheidsregio, de burgemeester van de betrokken gemeente(n) en stemt af met de Directeur van Dienst;
- CC GGD informeert Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (ACGZ) en maakt melding in LCMS;
- ACGZ informeert Algemeen Commandant Bevolkingszorg (ACbz), Operationeel Leider (OL) en zij bepalen of het ROT incl de CC GGD bij elkaar komt;
- OL informeert het LOT-C en stemt met hen af;
- ACbz informeert de ambfenaar Openbare Orde en Veiligheid

Effecten op Acute & Publieke Gezondheid en Bedrijfsleven

Acute gezondheidszorg

- Sterk verhoogde zorgvraag (door besmetting) in de medische zorgketen.

Publieke gezondheidszorg

- Maatschappelijke onrust; veel gezondheidskundige vragen aan GGD, forse piekbelasting GGD;
- Maatschappelijke onrust, veel (verantwoording)vragen aan de gemeente, forse belasting informatielijnen gemeente(n).

Bedrijfsleven

- Onrust en vragen door sluiting bedrijven in gemeente.

Relevante planvorming

- [LCI-richtlijnen/informatiekaarten RIVM](#)
- [Bestuurlijke netwerkkaarten](#) (Geneeskundig algemeen (2), Infectieziekte (7))
- Plannen gemeente/bedrijven

Uitbraak Covid-19 bij arbeidsmigranten

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden (zie ook netwerkkaart)

GGD

- De GGD geeft aan of er sprake is van een uitbraak en adviseert de voorzitter VR over de te nemen maatregelen;
- Afdeling IZB en Crisiscoördinator GGD zijn 24/7 bereikbaar;
- Testen, bron- en contactonderzoek (eventueel met behulp van tolken). Hierbij wordt (indien van toepassing) intensieve samenwerking gezocht met de bedrijfsarts van het betreffende bedrijf, de werkgever en uitzendbureaus;
- Test optioneel steekproefsgewijs;
- Houdt medisch toezicht bij patiënten en contacten;
- Onderhoudt contacten met het RIVM en de NVWA;
- Levert inzet van de technische hygiënezorg m.b.t. advies over opvanglocaties;
- Infectieziektepreventie geeft voorlichting en advies ten aanzien van quarantaine/ isolatie, vervoer en arbeidsomstandigheden. Hierbij vraagt de GGD nadrukkelijk aan de werkgever en/of uitzendbureau om hier verantwoordelijkheid in te nemen.
- Stelt handelingsperspectieven op voor hulpverleners in samenwerking met ketenpartners.

GHOR

- Monitort de effecten op de continuïteit van de reguliere gezondheidszorg (ziekenhuizen, RAV, huisartsen via HAP);
- Informeert de (crisiscoördinatoren van de) ketenpartners;
- Adviseert en stemt af met de ketenpartners zoals RAV, politie, brandweer, gemeenten over het geneeskundig handelingsperspectief en bescherming;
- Biedt ondersteuning aan de GGD, daar waar mogelijk;
- Regelt de medische zorg in een opvanglocatie.

BEVOLKINGSZORG

- Haakt beeld op bij getroffen gemeente(n) over de omstandigheden rond bedrijven, vervoer en leefomstandigheden;
- Verzoekt de gemeente, indien van toepassing, de werkgever en / of uitzendbureau te ondersteunen bij het zoeken naar alternatieve opvang.

Opvanglocatie

Het uitgangspunt is dat de arbeidsmigrant, de werkgever en/ of het uitzendbureau zorgt voor woonruimte wat voldoet aan de door de GGD gestelde quarantaine- en/of isolatie-eisen. Indien dit niet realiseerbaar is, wordt met de betreffende gemeente afgestemd of zij de werkgever en of uitzendbureau kunnen ondersteunen bij het aanbieden van alternatieve opvang. Als deze alternatieve opvang niet beschikbaar is, dan kan de gemeente in afstemming met de AC bevolkingszorg het ROT verzoeken om een alternatieve opvang te organiseren. De kosten van de opvang worden doorberekend aan de desbetreffende werkgever en/of uitzendbureau.

Toezicht opvanglocatie

De gemeente draagt zorg voor handhaving en naleving van de huisregels in de opvanglocatie.

Indien de patiënt verdacht wordt van een COVID 19 besmetting en deze geeft aan weg te willen zal contact gelegd moeten worden met de arts infectieziektebestrijding GGD (telefoonnummer: 088- 0100535), van de huisregels in de opvanglocatie.

Indien de patiënt verdacht wordt van een COVID 19 besmetting en deze geeft aan weg te willen zal contact gelegd moeten worden met de arts infectieziektebestrijding GGD (telefoonnummer: 088- 0100535).

LOT-C

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

Gemeente	Wonen	Vervoer	Werken
Zicht op vergunde huisvesting (geen zicht op zelfstandig geregelde huisvesting)	X		
Ondermijning	X	X	X
Bestemmingsplannen en bouwbesluit	X		
Basisregistratie Personen	X		X
APV	X		X
Toezicht en Handhaving (ook noodverordening Corona). Wegenverkeerswet samen met politie	X	X	X
Contactpersonen per gemeente zijn geïnventariseerd	X	X	X
Levert bij uitbraak het beeld over omstandigheden rond bedrijven, vervoer en huisvesting (Bz)	X	X	X
Bij uitbraak eventueel alternatieve opvang regelen	X		

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

GGD	Wonen	Vervoer	Werken
Signaleert, analyseert en geeft aan of er sprake is van een uitbraak en adviseert de voorzitter VR over de te nemen maatregelen	X	X	X
Afdeling IZB GGD is 24/7 bereikbaar, werkt risico-gestuurd, test zo nodig steekproefsgewijs en houdt medisch toezicht op patiënten in isolatie en contacten in quarantaine.	X	X	X
Test personen met klachten, doet bron- en contactonderzoek (eventueel met behulp van tolken), hierbij wordt (indien van toepassing) intensieve samenwerking gezocht met de bedrijfsarts van het betreffende bedrijf, de werkgever en uitzendbureau(s)	X	X	X
Onderhoudt contacten met het RIVM en de NVWA	X		X
Levert inzet van de technische hygiënezorg m.b.t. advies over opvanglocaties	X		X
Infectieziektepreventie geeft voorlichting en advies ten aanzien van quarantaine/isolatie, vervoer en arbeidsomstandigheden	X	X	X
Stelt geneeskundig handelingsperspectief op voor hulpverleners, in samenwerking met ketenpartners	X	X	X
Informatie uitwisseling	X	X	X
Communicatie	X	X	X

C

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
VR: GHOR, Brandweer, RCB			
Monitoren effecten op de continuïteit van reguliere gezondheidszorg (ziekenhuizen, RAV, huisartsen via HAP)	X	X	X
Informeren van de (crisiscoördinatoren van de) ketenpartners	X	X	X
Adviseren en afstemmen met de ketenpartners als RAV, politie, defensie, brandweer, gemeenten over (geneeskundig) handelingsperspectief/ bescherming	X	X	X
Bieden van ondersteuning aan de GGD daar waar mogelijk	X		X
Regelen van medische zorg bij opvanglocatie	X		X
Bestuurlijke afstemming en gemeente	X	X	X
Vorbereiden noodverordeningen			
Snelle opschaling	X	X	X
Communicatie	X	X	X

LOT-C

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
Politie			
Handhaving maatregelen noodverordening Covid-19 (voornamelijk openbare ruimte)		X	
Wet- en regelgeving omtrent verkeersstromen (gericht op verkeer / Covid-19)		X	
Signalering	X	X	X
Advisering	X	X	X

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
Werkgevers			
Zorgplicht gezond en veilig werken		X	X
Gezonde en veilige huisvesting (in het geval zij voorzien in huisvesting)	X		
Zorgverzekering medewerkers			X

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
Uitzendbureaus			
Zorgplicht gezonde en veilige huisvesting	X		
Zorgplicht gezonde en veilige werkomstandigheden			X
Zorgplicht gezond en veilig vervoer		X	

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
Brancheorganisaties (bijvoorbeeld Stichting Normering Flexwonen en Stichting Barka)			
Advies aan werkgevers en Uitzendbureaus	X	X	X
LTO Nederland			X

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)			
Toezicht naleving wetten en voorschriften voedselveiligheid en dierenwelzijn			X

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
ISZW (Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voorheen arbeidsinspectie) (1/2)			
Toezicht op naleving van de arbeidswetgeving, zoals de Wet Minimumloon en vakantiebijslag, de Wet arbeid vreemdelingen en de Arbeidsomstandighedenwet.			
Toezicht op naleving verbod verplichten tot gebruik Corona app.			
Toezicht op de naleving van de verplichting nemen van maatregelen op de arbeidsplaats, i.v.m. SARS-CoV-2 op grond van Arbowetgeving.			
Het constateren van overtredingen van de arbeidswetgeving kan leiden tot een bestuursrechtelijke of strafrechtelijke aanpak.			
In de bestuursrechtelijke aanpak heeft ISZW de bevoegdheid tot het opleggen van herstelsancties (eis, last onder dwangsom/bestuursdwang) het opleggen van een boete en/of het stilleggen in geval van ernstig gevaar.			
Onderhoudt contacten ketenpartners, zoals Gemeenten, NWWA, IGJ, Politie, RIECS, Veiligheidsregio, GGD, UWW			

Vervolg Taken – Verantwoordelijkheden – Bevoegdheden op volgende sheet

LOT-C

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
ISZW (Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voorheen arbeidsinspectie) (2/2)			
Verzamelen en duiden van risico-informatie			
Toetsen arbocatalogi	X		X
Data over bedrijven, incl. recente inspecties			
Enquête onder arbeidsmigranten op woonlocaties			

Nb. Alle bovenstaande taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden richten zich op de arbeidsplaats werken. Bij woon- en vervoerssituaties is ISZW alleen bevoegd in specifieke gevallen binnen de werkgever-werknemer relatie.

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
I Lent (Inspectie Leefomgeving en Transport)			
Toezicht op woonomstandigheden samen met de gemeente	X		
Toezicht op vervoer en transportomstandigheden		X	

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
Belastingdienst			

LOT-C

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
RIECS			

LOT-C

Taken – Verantwoordelijkheden - Bevoegdheden

	Wonen	Vervoer	Werken
UWV			

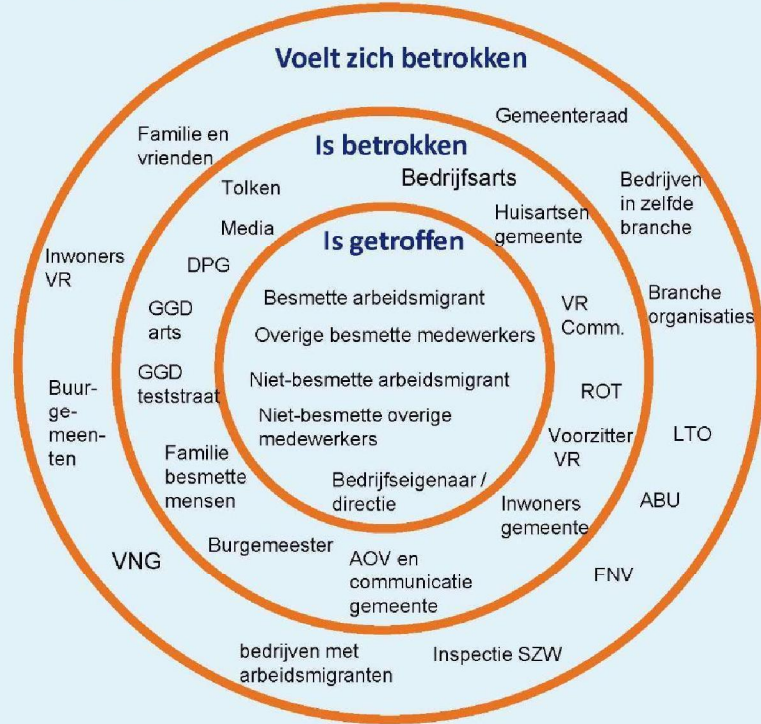
LOT-C

Werkgevers en uitzendbureaus:

Thema	Opdrachtgever (Inlener)	Uitzendbureau (uitlener)
Algemeen	Het is de verantwoordelijkheid van zowel de inlener als het uitzendbureau dat arbeidsmigranten onder goede arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden kunnen werken. Zij dragen samen verantwoordelijkheid om dit goed te regelen.	Het is de verantwoordelijkheid van zowel de inlener als het uitzendbureau dat arbeidsmigranten onder goede arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden kunnen werken. Zij dragen samen verantwoordelijkheid om dit goed te regelen.
Werken	<p>De inleners dienen maatregelen te nemen om een veilige werkplek te garanderen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het strikt opvolgen van (hygiëne)maatregelen die op dit moment voor iedereen in Nederland gelden. • Het strikt opvolgen van alle (voorzorgs)maatregelen die op dit moment voor alle werkgevers/ werknemers in Nederland gelden. • Bovenstaande punten samen met de bedrijfsarts of andere deskundigen vertalen naar eigen concrete werksituatie.. • Bij veel onrust onder werknemers een kortdurende (preventieve)sluiting van de vestiging overwegen. 	<p>Gegeven de verantwoordelijkheid van een uitzendbureau jegens een arbeidsmigrant, dient het uitzendbureau zich ervan te overtuigen dat de inlener voldoende maatregelen heeft genomen om te zorgen voor een gezonde en veilige werkomgeving.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitzendbureaus dienen zich actief op te stellen richting inleners over de werkomstandigheden. • Het loon doorbetalen, ook als werknemer door ziekte niet kan/ mag werken. Zeker in deze tijd is het belangrijk dat je een werknemer laat doorwerken als deze ziek is, maar je de tijd geeft te herstellen en verdere besmetting voorkomt.

Thema	Opdrachtgever (Inlener)	Uitzendbureau (uitlener)
Vervoer	<p>Ook de 'inlener' zich wil verzekeren van veilige reisomstandigheden voor de mensen die in zijn bedrijf werken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Denk mee in (creatieve) oplossingen, maar ook toezicht. • Spreek werknemers aan op gedrag/ verantwoordelijkheid 	<p>Omdat vervoer vaak door het uitzendbureau wordt geregeld, is het uitzendbureau ook verantwoordelijk voor en het vervoer arbeidsmigranten en dient het uitzendbureau ervoor te zorgen dat aan de RIVM-richtlijnen wordt voldaan om de kans op besmetting met het virus te beperken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bieden van alternatieve oplossingen voor vervoer van meerdere personen in kleine busjes, zoals (elektrische) fietsen of grotere voertuigen zoals touringcars waarbij het mogelijk is om de afstandsvereisten in acht te nemen. Uitzendbureaus zullen ook moeten bezien hoe arbeidsmigranten dichterbij de werkplek kunnen worden gehuisvest.
Wonen	<p>Ook de 'inlener' zich wil verzekeren van veilige woonomstandigheden voor de mensen die in zijn bedrijf werken.</p> <p>Bij normale bedrijfsvoering zullen de inlener en het uitzendbureau te allen tijde een actueel overzicht hebben van NAW gegevens, en dus inzicht hebben in de verblijfplaats van de werknemer.</p>	<p>Omdat huisvesting vaak door het uitzendbureau wordt geregeld, is het uitzendbureau ook verantwoordelijk voor de huisvesting van arbeidsmigranten en dient het uitzendbureau ervoor te zorgen dat aan de RIVM-richtlijnen wordt voldaan om de kans op besmetting met het virus te beperken.</p> <p>Bij normale bedrijfsvoering zullen de inlener en het uitzendbureau te allen tijde een actueel overzicht hebben van NAW gegevens, en inzicht hebben in de verblijfplaats van de werknemer.</p> <p>Neemt minimaal alle preventiemaatregelen die door het RIVM (www.rivm.nl) geadviseerd worden. Onderdeel daarvan is de minimale afstand van anderhalve meter onder alle omstandigheden, ook in de slaapverblijven. Mensen die in één ruimte wonen lopen in extra risico op besmetting.</p> <p>Uitzendbureaus die arbeidsmigranten laten werken in bedrijven met een hoog risico op coronabesmetting zoals vleesverwerkende bedrijven, dienen arbeidsmigranten per persoon één slaapkamer beschikbaar te stellen, tenzij sprake is van individuen met een affectieve relatie.</p> <p>Betere spreiding van arbeidsmigranten vraagt om veel meer beschikbare woningen van goede kwaliteit terwijl er al sprake is van een woningtekort in Nederland. Dat daarbij alternatieven moeten worden aangeboord, zoals huisvesting in hotels of voor huisvesting gemaakte kantoorgebouwen, is evident.</p> <p>De werkgever en/ of het uitzendbureau zorgt voor woonruimte wat voldoet aan de door de GGD gestelde quarantaine- en/of isolatie-eisen. Indien dit niet realiseerbaar is, wordt met de betreffende gemeente afgestemd of zij de werkgever en of uitzendbureau kan ondersteunen bij het realiseren van deze woonruimte.</p>

Bedrijf met uitbraak - Actoren

Bedrijf met uitbraak - Omgevinganalyse

Informatiebehoefte / geruchten

Woonlocatie(s), getroffen bedrijf, vervoer, aantallen, tweede golf, oorzaak, nationaliteit

Schadebeperking / handelingsperspectief

Isolatie, quarantaine, lockdown, sluiting, wonen, vervoer, werk

Betekenisgeving

Vertrouwen, zwarte schaap, racisme, cohesie, onrust, negatieve emoties, schuldvraag

LOT-C

Vragen - Boodschappen

Informatiebehoefte / geruchten

Is getroffen – vragen & boodschappen over: symptomen, testen, oorzaak besmetting, aantallen besmette/zieke medewerkers, welk bedrijf, welk uitzendbureau, welke herkomst arbeidsmigranten, woonruimte, geld, loon behoud baan, rechten, plichten

Is / voelt zich betrokken - vragen & boodschappen over: Welk bedrijf? aantallen besmette/zieke medewerkers, welk bedrijf, welk uitzendbureau, welke herkomst arbeidsmigranten, woon- en werkomstandigheden

Schadebeperking / handelingsperspectief

Is getroffen – vragen & boodschappen over: Welke maatregelen had bedrijf/uitzendbureau getroffen, advies/toezicht GGD, testen, bedrijf (deels dicht) quarantaine, isolatie, afsluiting gebied

Is / voelt zich betrokken - vragen & boodschappen over: Quarantaine, isolatie, lockdown, voorkomen, testen, sluiting scholen, winkels etc.

Betekenisgeving

Is getroffen – boodschappen over: Beterschap, medeleven, sterkte, vertrouwen, samenwerking, verantwoordelijkheid

Is / voelt zich betrokken - vragen & boodschappen over: Vertrouwen, samen, zorg delen, onder controle, verantwoordelijk

LOT-C

Rollen – Wie communiceert wat

GGD – aantal besmettingen, overledenen, teststraat, bron- en contactonderzoek, rol in toezicht, rol in advies

Burgemeester – impact en betekenisgeving voor inwoners, bedrijf werknemers, gemeente

Getroffen bedrijf – genomen maatregelen, effect op bedrijf, zorg voor medewerkers/arbeidsmigranten, zorg voor opvang, zorg voor quarantainelocatie

Voorzitter VR – Covid-19 maatregelen genomen, noodverordening, sluiting (deel) bedrijf

Inspectie – maatregelen wel/niet/onvoldoende

LOT-C

Communicatie Rijksoverheid

Link naar infographic: [Arbeidsmigranten in de coronacrisis - informatie voor werkgevers](#)

Op de infographic staan meerdere adviezen, zoals

- Zorg dat u eerlijke, gezonde en veilige werkomstandigheden biedt voor al uw medewerkers. Check dit eenvoudig zelf op www.zelfinspectie.nl
- Houd uw medewerkers op de hoogte van de nieuwsberichten in verschillende talen en zorg dat u bereikbaar bent voor vragen en zorgen over het coronavirus. [Veilig en gezond wonen en werken tijdens de coronacrisis in meerdere talen](#)
- [Informatie over de coronatest, afspraak maken voor een coronatest en bron- en contactonderzoek in meerdere talen](#)

Kamervragen arbeidsmigranten

[Kamervragen over arbeidsmigranten in een vleesfabriek die moesten doorwerken ondanks een coronauitbraak](#)

Aanjaagteam arbeidsmigranten

[Kamerbrief eerste aanbevelingen Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten](#)

LOT-C